

Kanser Hastalarının Yakınlarında İnternetle Tıbbi Bilgiye Ulaşımın Değerlendirilmesi

Emre Yekedüz¹, Nesrin Topaloğlu², Nevin Kırmızıpamuk², Selvi Ünal², Mehtap Çalışır², Gülşah Özcan², Filiz Çay Şenler³

¹Dr. Abdurrahman Yurtaslan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Tıbbi Onkoloji Bölümü, Ankara

²Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, İbni Sina Hastanesi Gündüz Tedavi Ünitesi, Ankara

³Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, Ankara

Amaç: İnternet, hayatımızın her alanında kullanımının yaygınlaşmasıyla hasta ve hasta yakınlarının da tıbbi bilgiye ulaşımını sağlayan en önemli araçlardan biri olmuştur. Literatürde kanser hastalarının internet kaynaklarını kullanımı ile ilgili birçok makale mevcuttur. Hasta yakınları da benzer şekilde bilgi gereksinmesi duymakta ve interneti kullanmaktadır. Bu çalışmada hasta yakınları ile ilgili değerlendirme amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmaya Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı'nda takipli olan ve kanser tanısı olan hastaların yakınları dâhil edildi. Katılımcılar 23 sorudan oluşan "Kanser Hasta Yakınlarında İnternette Tıbbi Bilgiye Ulaşımın Değerlendirilmesi Anketi"ni kendileri doldurarak cevapladılar.

Bulgular: Araştırmaya onam veren 112 hasta yakını alındı. Katılımcıların ortalama yaşı 45 (çeyrekler arası aralık (CAA):34-53) idi. Katılımcıların çoğunluğunu hastaların çocukları (%45,5) ve eşleri (%26,8) oluşturdu. Evinde veya telefonunda internet erişimi olanların oranı %94,6 iken, internet kullanım sıklığı katılımcıların dörtte üçünde her gün-günde bir saatten azdı. Yakınlarının kanser tanısı ile bilgi almak için interneti kullananların oranı %83 (n=93) idi. Bunların çoğu (%52,7) ilk olarak, yakınları kanser tanısı alıp doktorla konuştuktan sonra ihtiyaç duymuşlardı. İnterneti kullanan hasta yakınları bilgi edinmek için çoğunlukla haber sitelerini tercih etmektedir (%63,8). Hasta yakınlarının %67'si kanser tanısı sonrası detaylı bilgi almak için, %65,6 'i ise farklı tedavi seçeneklerini araştırmak için kullanmış. Aralarından %14'ü doktora soru sormaktan çekindiği için, %6,5'i de doktorun söylediklerini anlamadığı için interneti kullandığını bildirdi. Katılımcılar internetteki kaynakların güvenilirliği için 1-5 arası puanlamada ortalama 3 (CAA:2-4) puan verdiler. %55,9'u interneti kullandıktan sonra doktora tekrar soru sorduklarını, %23,3'ü doktordan aldıkları bilgi ile internetten edindikleri bilginin uyuşmadığını, %20,6'sı interneti kullandıktan sonra kafa karışıklığı olduğunu ve kaygılarının arttığını belirttiler. Türk Tıbbi Onkoloji Derneği internet sitesini kullanan hasta yakını oranı %31,9 iken %22,9'u bu siteden haberdar olmadığını belirtti.

Sonuç: Hasta yakınları bilgi edinmek için, doktordan edindikleri ile birlikte interneti sık olarak kullanmaktadır. Katılımcıların internette nitelikli ve doğru tıbbi bilgiye ulaşmada sorunlar yaşadıkları, bu kaynaklara güvenlerinin düşük olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: hasta yakını, internet, kanser